

KVALITETSDEKLARATION

Miljöräkenskaper - Miljöskatter

Ämnesområde

Miljö

Statistikområde

Miljöräkenskaper

Produktkod

MI1301

Referenstid

1993 – 2015 definitiv statistik, även branschfördelade skatter

2017 preliminär statistik, enbart totalt per skattetyper

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam anvä n d b a r h e t	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam anvä n d b a r h e t i ö v r i g t	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken är baserad på statens intäkter i form av ekonomistyrningsverkets (ESV) uppföljning av statsbudgeten. Preliminär statistik om miljöskatteintäkter kan publiceras redan cirka 5 månader efter årets utgång och en tidserie finns tillbaka till 1993.

Statistiken svarar väl på användares behov av uppgifter om skatter som miljöekonomiskt styrmedel, miljöskatternas andel de totala skatterna samt skillnader mellan hur mycket olika branscher betalar in till staten i miljöskatter.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Ett syfte med miljöräkenskaper är att de ska användas som beslutsunderlag för ekonomisk politik och miljöpolitik, men det är även ett system som är uppbyggt för att vara ett stöd i den nationella uppföljningen av både internationella och nationella miljömål.

Statistiken om miljöskatter ska ge överblick över skatter som miljöekonomiskt styrmedel. Statistiken om miljöskatter ska kunna jämföras internationellt. Statistiken är reglerad enligt EU (se Allmänna uppgifter avsnitt E) och rapporteras årligen. Branschfördelad statistik ska visa olika delar av ekonomins miljöpåverkan och kunna sammanvändas med annan statistik inom systemet med nationalräkenskaper.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

En undersökning om vilka användningsområden och användare som hittills funnits för miljöräkenskapernas statistik gjordes i rapporten MIR 2002:3. Där konstateras att offentliga utredningar, miljö-, finans- och näringsdepartementen, och myndigheter som Naturvårdsverket och Konjunkturinstitutet men även regioner, andra organisationer och forskare är vanliga användare av statistiken.

För statistiken om miljöskatter är vanliga användare; media, samhällsekonomiska utredningar, internationella organisationer som OECD, UNEP och Eurostat.

Ett behov av statistiken är att kunna räkna miljöskatternas andel av statens totala skatteintäkter. Detta kan formas som en indikator som sedan kan jämföras mellan länder om hänsyn tas till de olika ländernas skattesystem. Ett annat behov kan vara att jämföra hur olika miljöskatter betalas in till staten från olika branscher, där vissa branscher står för större del av skatteintäkterna än andra. Ytterligare behov kan vara att se över tid hur olika miljöskatter introduceras och sedan avvecklas mellan 1993 fram till det senaste året.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken sammanställs från poster i det årliga utfallet av statsbudgeten. Det är alltså ingen traditionell datainsamling via enkät. Målpopulationen är de intäkter till staten som definierats som skatter av Nationalräkenskaperna

enligt ESA 2010 samt de av dessa skatter som definierats som Miljöskatter enligt Eurostats manual om miljöskattestatistik.

1.2.1 Objekt och population

Ekonomistyrningsverket (ESV) sammanställer utfallet av stadsbudgeten. Statens intäkter definieras i olika kategorier, bland annat intäkter från skatter. Nationalräkenskaperna tar sedan mot data från ESV och vidare använder Miljöräkenskaperna dessa data. Intressepopulationen är statens miljöskatteintäkter som är en delmängd av statens totala intäkter från skatter. Miljöräkenskaperna har definierat vilka av skatterna som är miljöskatter enligt Eurostats manual om produktion av miljöskattestatistik.

Intressepopulationen är statens miljöskatteintäkter, målpopulation är statens miljöskatteintäkter som har kunnat mätas. Skillnaden mellan intresse- och målpopulation har inte uppskattats men bedöms vara liten eller obefintlig eftersom statens skatteintäkter är väl kända och ingår i sin helhet i den sammanställning om statens ekonomi som ESV levererar till SCB. En skillnad kan vara att skattebetalningar kan vara svåra att härleda till rätt år när betalning görs efter utgången år, detta beskrivs mer under 2.2.3 Mätning. Ingen särskild beräkning görs heller om bortfallet av miljöskatteintäkter till följd av illegal verksamhet.

1.2.2 Variabler

Miljöskatterintäkter per kategori (miljöområde) och bransch fördelat per skatt: svavelskatt, koldioxidskatt, fordonsskatt, energiskatt per bränsle, energiskatt på el, produktionsskatt på el.

Målvariablerna är statens inkomster från skatter som definierats som miljöskatter enligt Eurostats manual om produktion av miljöskattestatistik. Skatten kan exempelvis vara ett bestämt belopp per mängdenhet av en vara som ingår i en transaktion, t.ex. energiskatt på bränslen. Intresse- och observationsvariablerna överensstämmer väl med målvariablerna eftersom statens intäkter är väl kända och ingår i sammanställningen om statens ekonomi,

1.2.3 Statistiska mått

Miljoner SEK. Värden i löpande priser. Summor av miljöskatter per typ av miljöskatt och för vissa skatter summor per bransch. Andel miljöskatter av totala skatteintäkter samt andel av BNP.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på följande grupper: Totalt för Sverige, per kategori samt per bransch. Miljöskatter per kategori: skatt på energi, skatt på föreningar, skatt på transport samt skatt på naturresurser. Miljöskatter efter betalande bransch: bransch, offentliga myndigheter, hushållens intresseorganisationer och hushåll. Bransch baserat på Svensk Näringsgrensindelning (SNI) 2002 för åren 1993-2008 samt Svensk Näringsgrensindelning (SNI) 2007 för 2008 och framåt.

Viss sektorsindelning finns för de branschfördelade miljöskatterna, där dessa kan delas in i hushåll och offentlig sektor.

1.2.5 Referenstider

Årsvisa data för Sverige, avseende totala skatter efter skattekategori publiceras under våren. Uppgifterna för 2017 är preliminära.

Branschfördelad statistik har 2015 som senaste publicerings-år.

Branschfördelad statistik för 2016 kommer att publiceras hösten 2018. I tidsserier redovisas data från 1993.

Se även punkt 2.2.3 om mätning och periodisering.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Nationalräkenskaperna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och den avstämning som görs.

För miljöskatter insamlas statistiken från flertalet källor:

SCB:s data för statens inkomster och utgifter ligger till grund för beräkningen av de totala miljöskatterna. Det är nationalräkenskaperna på SCB som gör dessa beräkningar med data från Ekonomistyrningsverket (ESV). Vid beräkning av den totala skatteintäkten summeras skattebetalningen från olika branscher, indelat enligt Standard för Svensk Näringsgrens indelning (SNI). Skatter redovisas i Nationalräkenskapssystemet (NR) som produktskatter eller övriga produktionsskatter. Produktskatter fördelas på olika produktgrupper medan övriga produktionsskatter fördelas på bransch. Ett undantag är skatter som ligger på energiprodukter som även fördelas på olika branscher trots att de i NR-systemet räknas som produktskatter.

De energirelaterade skatterna (elektricitets-, energi-, koldioxid- och svavelskatten) och fordonsskatten görs speciell branschindelning. För energiskatterna är det i huvudsak energistatistiken och skatteinformation från Skatteverket och Ekonomistyrningsverket som ligger till grund för branschfördelningen. Energi- och miljöskatter på energiprodukter är beräknade med en skattesats per kvantitetsenhet av skattebelagda varor som förbrukas. Därutöver finns vissa undantags- och nedsättningsregler. På dessa grunder och med kännedom om förbrukade kvantiteter beräknas skattekostnaderna i olika branscher och slutlig konsumtion.

För fordonsskatten används information från fordonsregistret för att fördela ut skatten på branscher och typ av fordon. Fordonsskatten består av en del produktskatt samt en del inkomstskatt.

2.2 Osäkerhetskällor

Materialet sammanställs av flertalet olika källor. Respektive datakälla genomgår kvalitetsgranskningar innan miljöräkenskaperna fortsätter bearbetning. Revideringsbehov av statistiken kan finnas om underliggande datakällor ändras. För att ge en samlad bild av osäkerheten bör kvalitetsdeklarationer för följande statistik beaktas Nationalräkenskaperna, Offentliga förvaltningens sparande och bruttoskuld enligt EU:s konvergenskriterier samt Miljöräkenskapernas Utsläpp till luft där energianvändningen som ligger till grund för de branschfördelade

utsläppsberäkningarna även används som bas för att branschfördela vissa miljöskatter på energiområdet.

Säkerheten i statistiken bedöms vara störst för de totala skatterna per skattetyyp. Dessa är hämtade direkt från statensbudget via ESV och Nationalräkenskaperna. Här kan finnas mindre osäkerheter om att pengarna periodiseras till korrekt år, eller att inte samtliga skatteundantag och nedsättningar kan hänföras till rätt skatt. Dessa osäkerheter bedöms dock som små.

När sedan några av dessa totala skatter ska fördelas ut per bransch behövs ny statistik användas som underlag till fördelningen. Det är kvantitetsstatistik om användning av de underliggande skattebaserna som används. För energiskatterna används statistik om bränsle- och elanvändning per bransch och för fordonskatten används statistik om fordonsägarantal per bransch samtliga enligt standarden för branschstatistik SNI2007. På grund av detta så följer att även denna statistiks osäkerhetskällor även följer med in i beräkningarna av de branschfördelade miljöskatterna och osäkerheten bedöms därför vara större än för de totala (icke branschfördelade) miljöskatterna.

2.2.1 Urval

Inget urval dras, samtliga objekt ingår i statistiken. Se även modellantaganden under rubrik 2.2.6

2.2.2 Ramtäckning

Miljöskatterna är en del av de totala skatterna som finns i Sverige. Varje år utreds nytillkomna skatter för att se om de uppfyller Eurostats definition av en miljöskatt. Samtliga miljöskatter ingår därför i statistiken.

Vad en skatt är kan ses från olika perspektiv., Inom miljöskattestatistiken följs skattedefinitionen som används inom nationalräkenskaperna (ESA 2010). Det innebär att det som finns namngivet juridiskt som en skatt inte behöver vara det enligt räkenskapsdefinitionen av en skatt. Namnet på transfereringen är oviktig för definitionen av en skatt enligt ESA 2010. Det är istället flera parametrar som undersöks, samtliga finns angivna i ESA 2010.

Detsamma gäller vad som är miljöskatt eller inte. Detta finns definierat i Eurostats manual för beräkning av miljöskatter, kallad Environmental Taxes a statistical guide. Där görs ingen bedömning om skattens underliggande syfte utan istället så har Eurostat fastställt en lista med skattebaser, där ökad användning av dessa skattebaser har en bevisad negativ påverkan på miljön. Exempel på skattebaser är energiprodukter för transport, t.ex. bensin och diesel eller användning av vissa förorenande ämnen. En skatt på någon av dessa baser räknas som en miljöskatt oavsett skattens syfte. Varje land gör en egen utvärdering av vilka skatter som ska inkluderas som miljöskatter, utifrån Eurostats riktlinjer.

2.2.3 Mätning

Miljöräkenskaperna tar årligen mot filleverenser från Nationalräkenskaperna med tidserier på skatter från 1993 och framåt. Nationalräkenskaperna har i sin tur fått datamaterialet från Ekonomistyrningsverkets (ESV) årliga uppföljning

av stadsbudgeten. Det är alltså utfallet av statsbudgeten som är grunden i statistiken om miljöskatter. Nyttillkomna skatter utreds av SCB huruvida de uppfyller Eurostats definition av vad som är en miljöskatt.

Enligt nationalräkenskapernas metod för att beräkna skatteintäkter och att dessa ska hänföras till ett visst år (periodisering) så tas hänsyn till att vissa punktskatteintäkter som avser det nyss avslutade året fortfarande betalas in i januari och februari. Det betyder att dessa två månader räknas till det nyss avslutade året och det nya årets skattebetalningar börjar i mars.

2.2.4 Bortfall

Ej aktuellt, samtliga skatter undersöks och samtliga miljöskatter är inkluderade i statistiken.

2.2.5 Bearbetning

Miljöräkenskaperna väljer ut en delgrupp av samtliga skatter i Sverige som uppfyller villkoren för att vara miljöskatter utifrån Eurostats definition. Miljöskatterna är definierade enligt internationell standard som finns angiven i EU-regleringen under punkt A.9 ovan. Miljöskatterna delas även in i delgrupperna; energi, förroreningar, naturresurser och transporter. Därefter struktureras datamaterialet med hjälp av statistik-programvara för att kunna publiceras i ett mer lättillgängligt och informativt format.

I ett senare skede branschfördelas även vissa av de beloppsmässigt större skatterna. Detta gäller främst skatterna för koldioxid, el, bränslen och fordon. Branschfördelningen görs baserat på använda mängder bränslen/utsläpp per bransch samt bilägarskap per bransch.

I branschfördelningen används även prisindex från Nationalräkenskaperna som är baserade på skattesatser för de aktuella miljöskatterna. Detta för att kunna ta hänsyn till de undantag som föreligger för vissa branschgrupper inom enskilda miljöskatter.

För de totala miljöskatterna, som publiceras på våren, görs mycket få bearbetningar utifrån indata från nationalräkenskaperna och ESV. Det rör sig enbart om uttag och summering. Risker för brister vid bearbetningen är därför små.

Bearbetningen av data för den branschfördelade miljöskattestatistiken som publiceras på hösten är mer omfattande och kräver flera nya typer av indata som ska sammanvävas med miljöskattestatistiken. Risker för brister i bearbetningen bedöms därför vara större men minimeras med hjälp av god beräkningsdokumentation och kontinuerligt arbete med att minska mängden manuell steg i beräkningarna.

2.2.6 Modellantaganden

Inga egna modellantaganden görs inom miljöskattestatistiken och inget modellberoende urval görs heller. Men det kan finnas modellantaganden i källorna som finns angivna i punkten 2.2 ovan.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Redan några månader efter avslutat år finns utfallet av statsbudgeten sammanställt. ESV skickar informationen till Nationalräkenskaperna som

sedan skickar den till Miljöräkenskaperna. Vid vårpubliceringen av miljöskatter är den totala statistiken per skattetyper fortfarande preliminär för det senaste och näst senaste året. Detta beror på att det fortfarande kan komma in skatteintäkter som avser dessa år i efterhand.

När sedan den branschfördelade miljöskattestatistiken publiceras på hösten har det näst senaste året blivit definitivt och det är för detta år som skatterna kan branschfördelas. Den definitiva och branschfördelade miljöskattestatistiken följer Nationalräkenskapernas publiceringar och eftersläpning.

Skillnaden mellan preliminär och definitiv statistik är vanligen mycket små och kan både öka och minska.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken över total skatteintäkt per skatt bearbetas under våren och publiceras vanligen i maj, dvs cirka 4 månaders skillnad mellan referenstidens slut och då första statistiken publiceras. Publiceringen under hösten rör branschfördelade energiskatter och fordonskatter. Detta arbete är mer omfattande och publiceras vanligen i månadsskiftet september/oktober. Branschfördelningen kräver underlagsstatistik om skattebasernas använda kvantiteter som i sin tur har längre eftersläpning. Därför publiceras dessa cirka 21 månader efter referenstidens slut.

3.2 Frekvens

Årligen, två publiceringar per år. En på våren för totala skatter per typ av skatt, en publicering på hösten för branschfördelade skatter.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistik över miljöskatter presenteras på SCB:s webbplats, www.scb.se, under produkten MI1301 Miljöräkenskaper. I samband med offentliggörandet publiceras också en statistiknyhet. Branschfördelad statistik tillgängliggörs även i statistikdatabasen.

Data publiceras även i Miljöräkenskapsrapportserien, externa publikationer, miljöräkenskapernas analysverktyg på webben samt i OECD:s databas över ekonomiska styrmedel. Statistiken rapporteras även till Eurostat som i sin tur lägger ut miljöskattestatistik för länder inom EU och vissa samarbetsländer i Eurostats databas på internet <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> under rubriken Environment.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Viss möjlighet finns att dela upp en delmängd av energiskatterna efter bränsle. Sådan specialbearbetning kan göras inom SCB:S uppdragsverksamhet.

4.3 Presentation

Statistiken på hemsidan och i Statistikdatabasen visas i tabeller och diagram. I mån av tid skrivs även webbartiklar om statistiken som publiceras på SCBs hemsida.

4.4 Dokumentation

En utförligare redovisning statistikens framtagning föreligger i SCBDOK. Vidare är mikrodata dokumenterat i MetaPlus, www.metadata.scb.se. Dessutom dokumenteras produktionen internt på SCB i arbetsrutinbeskrivningar.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Tidsserierna enligt ESA 2010 går för tillfället tillbaka till 1993, samma definition av miljöskatt gäller för hela tidsperioden och jämförbarheten är därför god. Däremot skapas nya skatter löpande och gamla tas bort, vilket gör att samtliga skatter inte har data för hela tidsperioden. Statistiken redovisas på årsbasis, någon säsongsrensning är därför ej aktuell.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Ej relevant inom Sverige. Internationellt kan olika metoder användas för att sammanställa statens intäkter, det kan även gälla särskilda bestämmelser i länder som är decentraliserade, federationer. Dock ska all miljöskattestatistik som rapporteras till Eurostat vara beräknade enligt ESA 2010 och Eurostats miljöskattemanual och därför är jämförbarheten bra.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

NR görs i enlighet med det Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet, ESA 2010, vilket är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem av en total ekonomi och av dess samband med andra totala ekonomier. ESA 2010 har utarbetats under gemensamt ansvar av FN, IMF, EU, OECD och Världsbanken. Data från miljöräkenskaperna är direkt jämförbara med nationalräkenskaperna då det är ett satellitsystem med tillhörande principer och definitioner. Därigenom kan man jämföra fysisk statistik med ekonomisk statistik.

5.4 Numerisk överensstämmelse

För vissa av de branschfördelade energiskatterna kan små skillnader finnas när dessa summeras och jämförs mot publicerade totaler (ej branschfördelade). Detta beror på svårigheter att kalibrera beräkningar inom Nationalräkenskaperna.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

För statistiken om miljöskatter är sekretessproblem inte vanligt förekommande. Statistiken är dock aggregerad enligt standardiserade bransch kategorier som gäller för Nationalräkenskaperna, dessa kategorier är baserade på sekretess inom Nationalräkenskaperna och sätter även begränsningar för statistiken om miljöskatter eftersom samma dataunderlag används i beräkningarna.

C Bevarande och gallring

Bevarandestatus under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Statistiken samlas inte in från uppgiftslämnare.

E EU-reglering och internationell rapportering

[Regulation No 691/2011 on European Environmental Economic Accounts](#)

Årlig rapportering till Eurostat görs sista september varje år. Skatterna rapporteras branschfördelade efter område, Energi, Transport, Förorening och Naturreсурser.

Frivillig rapportering görs även till OECD:s databaser över ekonomiska styrmedel.

F Historik

Statistiska centralbyrån (SCB) fick 1992 i uppdrag av regeringen att utveckla fysiska miljöräkenskaper, som följd av den svenska miljöräkenskapsutredningen (Räkna med miljön, SOU 1991:37). Ett syfte med att utveckla miljöräkenskaper var att förbättra beslutsunderlaget för ekonomisk politik och miljöpolitik. Intresset för miljöräkenskaper har i ett internationellt perspektiv vuxit kraftigt de senaste åren och ges hög prioritet i EU:s miljöprogram. EU-arbetet harmoniseras genom medlemsländernas bidrag till Eurostats databaser och forsknings-grupper. Det internationella

arbetet samordnas genom en av FNs citygrupper, den s.k. Londongruppen, vilken har möte årligen.

SCB:s arbete med fysiska och miljöekonomiska aspekter av miljöräkenskaper påbörjades 1993. Sedan 2001 har statistiken dels redovisats i Statistikdatabasen, dels i rapporter som Miljöräkenskapsserien och i form av diagram på hemsidan. Se www.scb.se/mi1301. 2008 gjordes en omfattande omläggning av branschkode för all ekonomisk statistik. Därför föreligger tidseriebrott vanligen mellan 2007 till 2008 för branschfördelad statistik enligt SNI standarden.

Miljöräkenskaperna är ett satellitsystem till nationalräkenskaperna. Det innebär att samma principer, definitioner och avgränsningar sker.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Susanna Roth
E-post	susanna.roth@scb.se
Telefon	010- 479 48 03